

Система стандартизації та метрології в Україні.

Викладач:

*Максименко Максим Леонідович,
канд. біол. наук, старший викладач
кафедри біології лісу,
мисливствознавства та іхтіології*

План лекційного заняття

- Технічне нормування та стандартизація в Україні.
- Органи державної служби стандартизації.
- Органи галузевої служби стандартизації.
- Порядок розробки та затвердження стандартів.
- Загальні вимоги до побудови, викладу, оформлення та змісту стандартів.
- Використання стандартів та ТУ.
- Порядок впровадження стандартів.
- Державний нагляд за впровадженням і додержанням стандартів.
- Міжгалузеві організаційно-методичні та загальнотехнічні системи та комплекси стандартів.
- Державний метрологічний контроль та нагляд.

НПА є основою правового регулювання, тоді як НД є інструментом для його деталізації та практичного застосування:

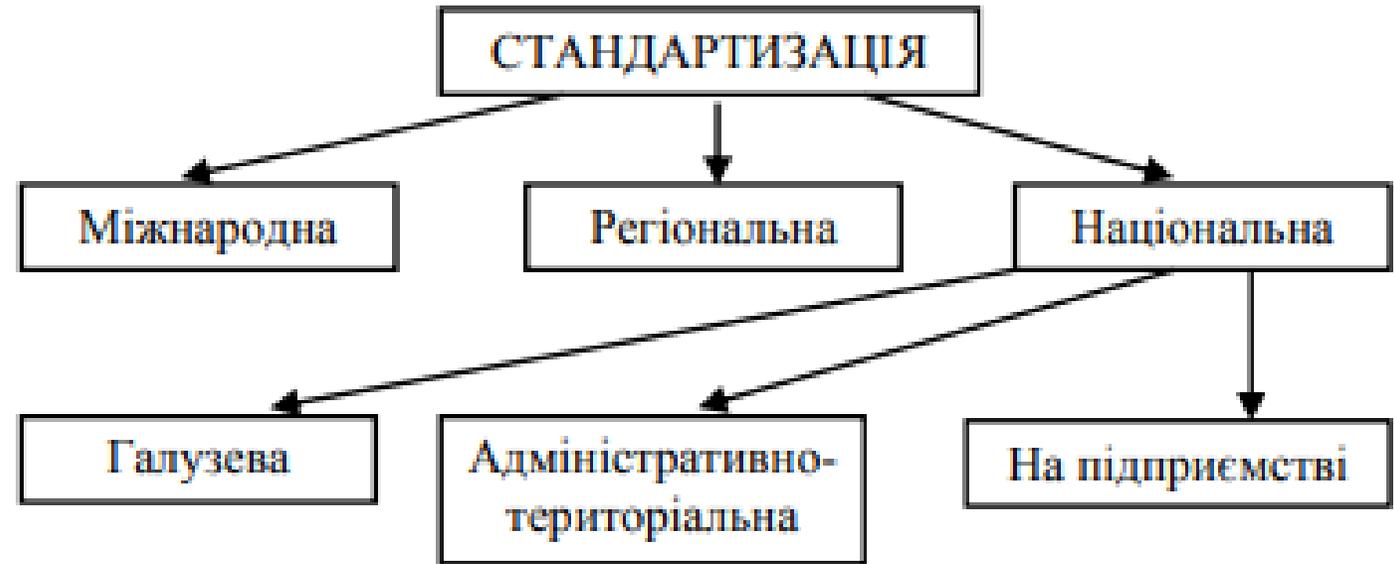
Критерії	Нормативно-правовий акт (НПА)	Нормативно-правовий акт (НПА)
Юридична сила	<ul style="list-style-type: none"> - Обов'язкова - Видається органами державної влади або місцевого самоврядування 	<ul style="list-style-type: none"> - Обов'язкова або добровільна - Обов'язковість може бути встановлена НПА
Зміст	<ul style="list-style-type: none"> - Встановлює, змінює або скасовує норми права, тобто загальнообов'язкові правила поведінки - Регулює широкий спектр суспільних відносин 	<ul style="list-style-type: none"> - Встановлює технічні, технологічні, організаційні та інші вимоги, правила, рекомендації. - Може деталізувати положення НПА.
Форма	<ul style="list-style-type: none"> - Встановлена законом (закон, постанова, наказ тощо). - Публікується в офіційних друкованих виданнях. 	<ul style="list-style-type: none"> - Може мати різну форму (стандарт, технічні умови, інструкція тощо). - Може бути виданий як державними, так і недержавними організаціями.
Приклади	<ul style="list-style-type: none"> - Закони України. - Постанови КМУ. - Накази міністерств 	<ul style="list-style-type: none"> - Державні стандарти України (ДСТУ). - Технічні умови (ТУ). - Будівельні норми (ДБН).

Базові НПА щодо державного технічного регулювання в Україні:

- ✓ Закон України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності":
- ✓ Закон України "Про стандартизацію":
- ✓ Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції":

Тріада методів та видів діяльності із забезпечення якості

Рівні стандартизації

Ієрархія документів стандартизації у сучасному світі

№ з/п	Рівні	Документи	Організації і органи, що затверджують документи
1	Міжнародний	Міжнародні стандарти ISO Публікації IEC Міжнародні класифікатори	Міжнародна організація стандартизації (ISO) Міжнародна електротехнічна комісія (IEC) та ін.
2	Регіональний	Стандарти CEN і Стандарти CENELEC (Євростандарти) Міждержавні стандарти (ГОСТ) і класифікатори	Європейські організації стандартизації (CEN і CENELEC) та ін. Міждержавна рада країн СНД
3	Національні	Національні стандарти Німеччини (DIN) Японські національні стандарти (JIS) та ін. Державні стандарти України (ДСТУ) Стандарти товариств (спілок)	Національні органи стандартизації (DIN, JIS, BSI AFNOR та ін.) ДП «УкрНДНЦ», Держбуд України Наукові та інженерні товариства
4	Суб'єкти господарювання	Стандарти організацій (СОУ, СТП), фірм: об'єднань підприємств, підприємств, що не входять до об'єднань чи входять до них. Технічна документація (ТД): конструкторська, технологічна, проектно-будівельна	Керівництво підприємств (фірм) і об'єднань підприємств Технічні керівники підприємств (фірм) і об'єднань підприємств

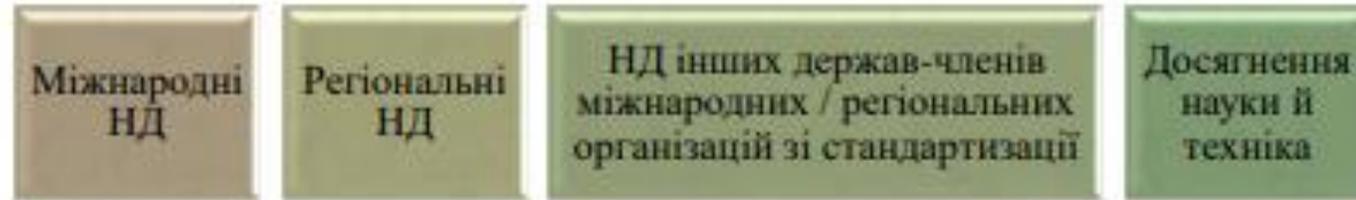
Позначення нормативних документів

Міжнародний	ISO, IEC, ISO/IEC	Національний	ДСТУ		
Міжрегіональний	ГОСТ	Пробний	ДСТУ-П		
Європейський	EN	Настанова	ДСТУ-Н		
Керівництво з міждержавної стандартизації	PMГ	Керівний нормативний документ	КНД		
Стандарт підприємства	СОУ, СТП, СТО	Звіт	ДСТУ-ЗТ		
Технічні умови	TU, TU У	Державний класифікатор	ДК		
Впроваджені					
Міжнародний		ДСТУ IEC 60269-1-2001			
Міжрегіональний		ДСТУ ГОСТ 30712:2003			
Деякі НД, що існували у СРСР					
Галузевий	ОСТ, ГСТУ	Методичні вказівки	МИ	Керівництво	Р
НД інших країн					
Росія	ГОСТ Р	Білорусь	СТБ	Велика Британія	BSI
Німеччина	DIN	Франція	NF	Британія	

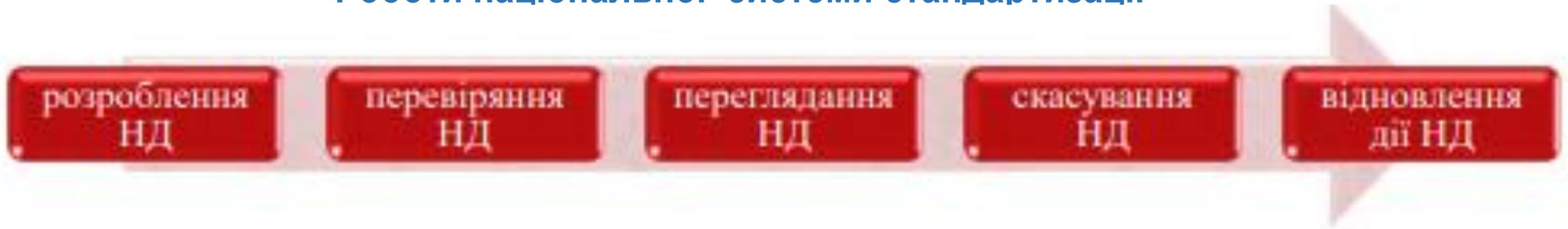
Суб'єкти національної стандартизації

Основа національних нормативних документів

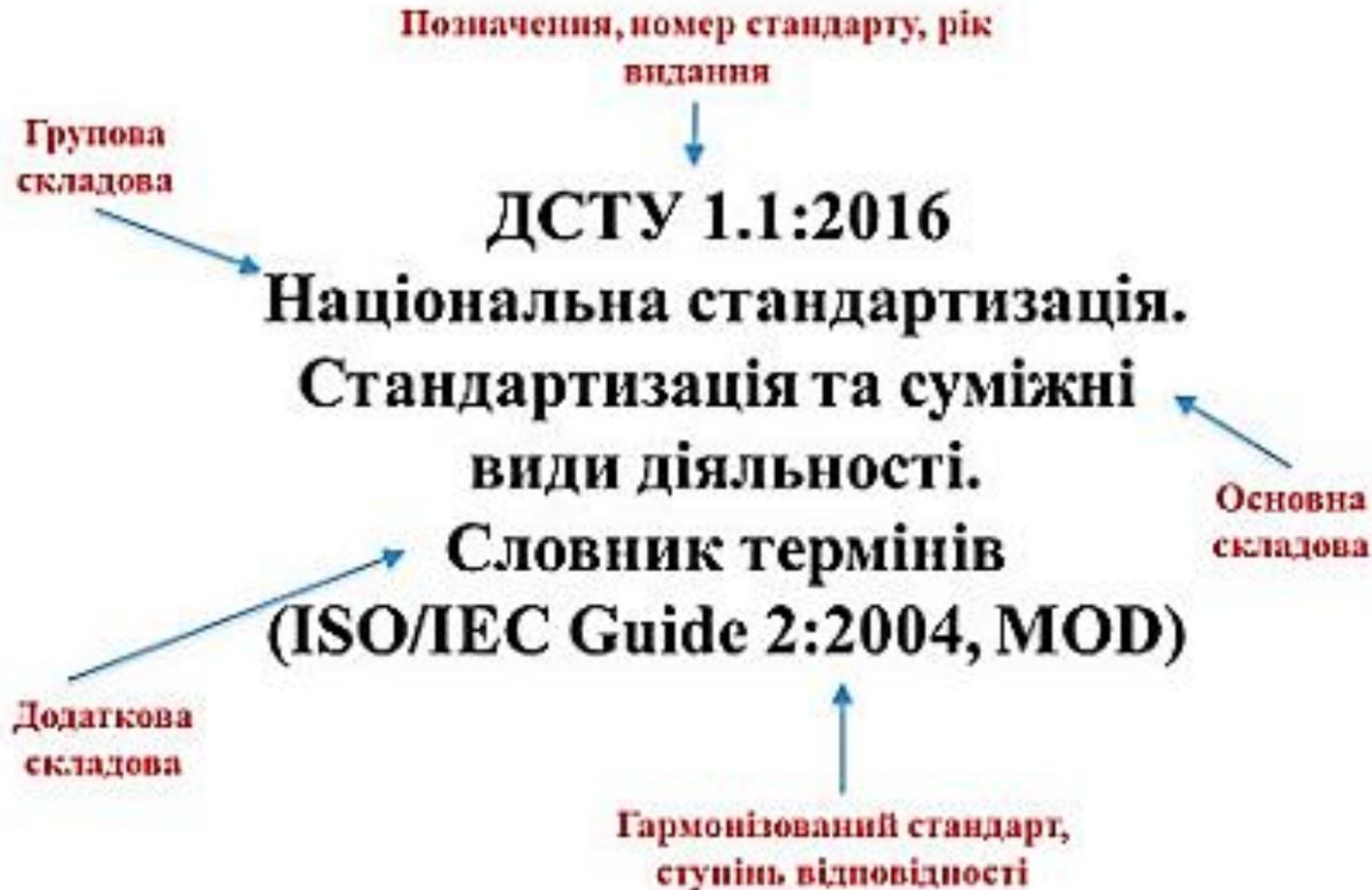
Роботи національної системи стандартизації

Джерела фінансування робіт з національної стандартизації

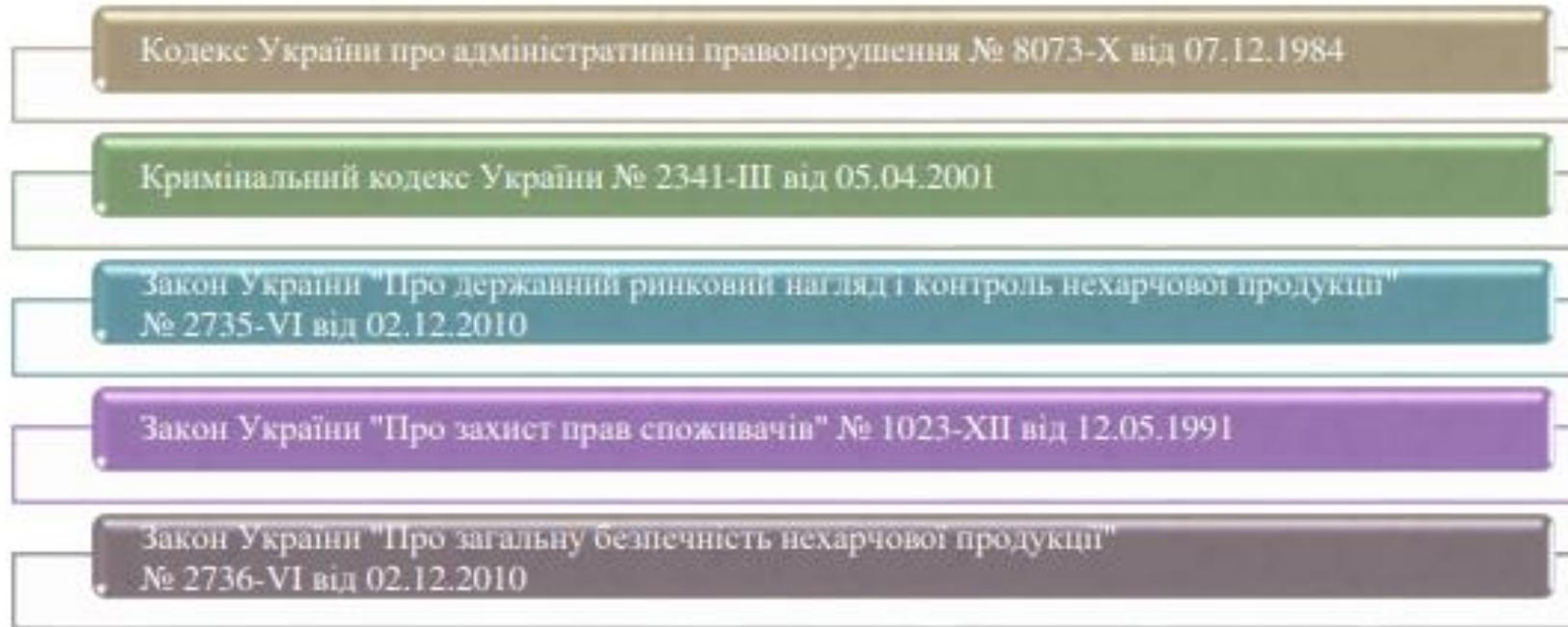
Позначення стандарту України

Системи стандартів

ЄСКД	<ul style="list-style-type: none">Єдина система конструкторської документаціїДСТУ ГОСТ 2.xxx
ЄСТД	<ul style="list-style-type: none">Єдина система технологічної документаціїДСТУ ГОСТ 3.xxx
ЄСБП	<ul style="list-style-type: none">Система стандартів безпеки праціДСТУ ГОСТ 12.xxx
ЄРПП	<ul style="list-style-type: none">Система розроблення, постановлення продукції на виробництвоДСТУ ГОСТ 15.xxx
Метрологія	<ul style="list-style-type: none">219 національних стандартів
ЄПКП	<ul style="list-style-type: none">Система показників якості продукціїДСТУ ГОСТ 4.xxx
ЄСИ	<ul style="list-style-type: none">Державна система забезпечення єдності вимірюваньДСТУ ГОСТ 8.xxx
ЄСДП	<ul style="list-style-type: none">Єдина система допусків і посадок

Державний нагляд за додержанням обов'язкових вимог державних стандартів

Держспоживслужба

